

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Natis Ex Libero ventre. Titvlvs X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

CAP. II.

*Coniuges propter legam separandi non sunt a conjugio, & contrahere possunt matrimonium; & invicem sibi reddere debitum re-
manantur.*

Idem Bajen. a Episcopo.

Quoniam nemini licet (excepta causa fornicationis) uxorem dimittere: confat quod siue mulier lepra percussa fuerit, seu alia a gravi infirmitate detenta, non est a viro proprieta separanda, vel etiam dimittenda. Leprosi autem si continete nolunt, & aliquem que tibi nubere velint, invenerint, liberum est eis ad matrimonium convolare. Quod si virum siue uxorem leprosum fieri contigerit, & infirmus a sonno carnale debitum exigat, generali praecopo Apostoli, quod exigitur, est folendum, cui praecepto nulla in hoc cau exceptio inventetur.

CAP. III.

*Oponit alia non compellere ad contrahendum ma-
trimonium cum leproso, leproso proibit superveniente.*

Vitanus III. Episcopo Florentino.

Litteras d. [1 & 7.] Qui postulati, utrum si post sponsalia de futuro legitima perfomas contra-
cta, antequam a viro mulier traducatur, alter eorum i-
gitur morbum incurat, alias ad consummandam copulam maritalem compelli debet: respondemus, quod
ad eam accipiendam cogi non debet, cum nondam inter-
os matrimonium fuerit confirmatum.

[1. Tu frater, debita benignitate suscipimus, quibus certioris
de finiturate fidei res, & desiderante affectu, ad hancem & commo-
dum tuum abundantis proximam. Verum.]

DE CONIVGIO SERVO-

RUM.

TITVLVS IX.

CAP. I.

*Servus contradicunt Domino matrimonio contrahere potest,
sed propter hoc non liberata a servitu Domino debetur.*

Hadianus Sanktburgensis. & Archiepiscopus.

Ignoramus est, [1 & infra.] Sanè juxta verbum Apostoli, sicut in Christo Iesu, neque liber, neq; servus est à sacramentis ecclesie removendus, ita nec inter servos matrimonio debent ullatenus prohibetur. & si contradicentibus Dominis & invitis con-
tra facta fuerint, nulla ratione sunt proper hoc dissolven-
da. Debita tamen & confusa servitus non minus debent
principiis Domini exhiberi.

[1. Et a rationi transire non discordat, quod ea que dubitatu-
re si videntur Crispulum continere, ad Apst. sed. iudicium referen-
tur, ut inde Coristi fideles in diuisi certitudine se gaudient invenire, unde insipienti magis fidei suscipiunt. Tua vero f. de ser-
vorum conjugi qua in vita & contradictionibus domini contranau-
ti quid fieri debet. Apostolatus in his, sicut bene matrimonium re-
quisivit super que tibi duximus respondentem.]

CAP. II.

*Separatur matrimonium, quando libet ignoranter cum ancilla
contraxerit, nisi postea hinc sciens illam cognovit.*

Alexander III. Proprio & Priori Ma-

sacre.

Proposuit & nobis M. mulier, quod cum vir eius cum
ea diutius permanisset, notam ei servilis b' conditionis objectit, afferens eam esse ancillam, quam li-

beram esse credebat, cum eam duxi in uxorem: [1.]
Mandamus, quatenus si confiterit, quod idem ignor-
tum mulierem postquam istam audiret de omnibus
aliter cognovit, ipsam monitione primita & conse-
las, ut eam sicut uxorem maritali affectu posse
tingat b, mulieri pecuniam, quam profecto ex ip-
sia concessit, restituat faciat.

[1. Cum autem in prefatis v. f. a. & infra, hinc
traductarum negatione, mulier quia ex postu sententia
audientiam appellebitur. Quia igitur tan in quod in-
venit post aliquantulum motum prefatis ex memori
fis, d. v. per h. f.]

CAP. III.

*Si confitendo est in loco, quod per me condicione per-
tur, natu ex libero & ancilla libet est, & vellet me
contrahere.*

Urbanus III. Arimin. Episcop.

Licer e. [1 & infra.] Sanè iuxta quod ini-
potitum, an mulier possit diuorum postulatum
quod vir, cum quo sive conditionis ignorante
monasterii proponatur, cum exenti non impo-
tum sive, cuius conditionem secundumq; & in-
vincit, sequenter tempore mortis pro monasterio
& jam elapsi decennio, nec patris, nec filii matre-
tus controvergia pastum confitente affert. Vnde
nobis ratione temporis, & favore liberus expon-
vir servitus iudicandum.

[1. Ad ea super quibus nafras, tunc quatenus vir in
re arbitratur: quia tam ad magis certitudinem in-
sistit pastoralis fiduciavimus regulari, non ad negligendam
officium nostri fine debet respondemus.]

CAP. IV.

*Si liber contrasti cum ancilla ignoranter, & ex postu
confitendo separatur matrimonium, & cum alia contractio
instituta pastoralis fiduciavimus regulari, non ad negligendam
officium nostri fine debet respondemus.]*

Innocentius III. H. Episcop.

Ad nostram noveris f. & canticum perenne nulli
Presbyter Cardin. Apost. leg. X. multe in-
liete quadam propter conditoris separatio
ideoq; mandamus, quatenus si confitent
ignoranter contracta sit cum ancilla, ita quod prius
institutum conditionem ipsius, nec factum nec venio-
serit in eandem, propter quod per Card. concederet
si fuerit conformatio separatus, contradicentes illi
ipsi concedas auctoritate Apostolica facultatem.

[1. Et ratione transire non discordat, quod ea que dubitatu-
re si videntur Crispulum continere, ad Apst. sed. iudicium referen-
tur, ut inde Coristi fideles in diuisi certitudine se gaudient invenire, unde insipienti magis fidei suscipiunt. Tua vero f. de ser-
vorum conjugi qua in vita & contradictionibus domini contranau-
ti quid fieri debet. Apostolatus in his, sicut bene matrimonium re-
quisivit super que tibi duximus respondentem.]

Gregorius h.

Indecens esse credimus, ut progenies ex libero, ex
libera filii ad levitatem retrobarant. Porro si
principiis, ut si deponentia nulla sine deinde
parte, qua documentis huiusmodi debent esse
ab eius molesta sine aliqua retractatione compre-
hendam: durum est enim, ut si aliis pro metu
centur, tare tribuant, ab ecclesia, a qua tueri debet,

a. Baron. b. Ca. 2. ed. tit. in i. compil. & post Concil. La-
teran. p. 37. c. 3. c. aliquas. d. Ca. 3. ed. tit. in i. compili. &
post Concil. Later. p. 36. ca. 6. e. Salzburgensis. f. Salzburgensis. al. Salz-
burgensis. f. Vid. Magist. & tri. Dicentes q. Juri. distinct. 36.
g. Ca. 2. ed. tit. in i. comp. h. Vox servos, deest m. omniibus an-
tagonis codicibus.